
Analýza témat přeshraniční spolupráce

Výstup: A.T1.3.1 Analýza a peer review témat pro přeshraniční spolupráci

prosinec 2022

Vypracoval: Pöchhacker Innovation Consulting GmbH

EUROPEAN UNION

Interreg
EUROPEAN UNION
Austria-Czech Republic
European Regional Development Fund

Obsah

O projektu S3 Couple Net	1
1. Úvod a metodika	3
2. Analýza relevantních témat pro přeshraniční spolupráci	4
2.1. Determinanty potenciálních témat.....	4
2.1.1. Zaměření strategie S3 Horního Rakouska a Jihočeského kraje.....	4
2.1.2. Megatrendy, aktuální události a jejich dopad na inovační programy	6
2.1.3. Priority, iniciativy a programy EU	8
2.1.4. Cíle udržitelného rozvoje OSN.....	12
2.1.5. Interreg	14
2.1.5.1. Rakousko - Česko 2021-2027	14
2.1.5.2. Interreg Central Europe	16
2.1.6. Národní strategie	17
2.1.7. Výsledky předchozích činností v rámci S3CN.....	17
2.2. Závěr: Potenciální témata spolupráce.....	18
3. Potenciální činnosti pro budoucí spolupráci.....	21
3.1. Výsledky předchozích činností v rámci S3CN.....	21
3.1.1. Potenciální aktivity k řešení hlavních témat.....	22
Bibliografie	23

O projektu S3 Couple Net

Shrnutí projektu

Identifikace projektu

Priorita programu	Udržitelné sítě a institucionální spolupráce
Specifický cíl priority programu	4a
Kód a zkratka projektu DTP	S3 Pár Net
Název projektu	Přeshraniční síť pro aktivaci strategie S3 Jihočeského kraje a Horního Rakouska
Číslo projektu eMS	ATCZ262
Název vedoucí partnerské organizace	Jihočeský vědeckotechnický park, a.s.
Doba trvání projektu	16 měsíců
Datum zahájení	1. 9. 2021
Datum ukončení	31. 12. 2022

Popis projektu

Jihočeský kraj a Horní Rakousko dlouhodobě podporují rozvoj inovačního podnikání - ať už prostřednictvím různých programů podpory, rozvoje regionálního inovačního ekosystému, spolupráce s dalšími institucemi v regionu nebo realizací opatření v souladu s regionální strategií S3. V obou regionech byly tyto rozvojové dokumenty pro nadcházející období nedávno revidovány a aktualizovány (RIS3 strategie Jihočeského kraje 2021-2027 / Strategický hospodářský a výzkumný program pro Horní Rakousko "#upperVISION2030").

Jedná se o strategický přístup k hospodářskému rozvoji regionu v oblasti výzkumu a inovací, který je procesem identifikace příležitostí a pozitivních aspektů regionu, které mohou těžit ze specializace v určité oblasti vědy nebo technologie. Koncept inteligentní specializace doporučuje regionům nebo státům, aby vytvořily obsah a podobu své inovační strategie tak, aby maximalizovaly dopad regionální politiky spolu s dalšími politikami EU. Vychází ze sdělení Komise s názvem "Příspěvek regionální politiky k inteligentnímu růstu v kontextu strategie Evropa 2020" z října 2010, které tyto strategie označuje jako strategie inteligentní specializace.

V zásadě tedy tyto strategie řeší potřeby a inovační potenciál obou dotčených regionů (Jihočeského kraje a Horního Rakouska). Pozornost je věnována stávající infrastruktuře (VaVal, výrobní a terciární sféra), specifickým trendům odvozeným od hospodářského profilu regionu a novým technologickým směrům (tzv. megatrendům), které opět vycházejí z inovačních profilů území, ale také z aktuálních hospodářských výzev.

Díky harmonizované metodice RIS3 je možné efektivně analyzovat oba dokumenty, vytvořit přeshraniční síť klíčových aktérů a najít společné potřeby, doplňující se kapacity, konkrétní opatření a aktivity. Jedinečnou příležitostí je také nadcházející nové programovací období, které bude připraveno přípravou potenciálních projektů a potenciálu spolupráce členů sítě.

Na obou stranách hranice se na tento projekt obracejí partneři, kteří jsou přímo zodpovědní za úspěšnou realizaci těchto regionálních strategií a zároveň zastupují subjekty s celoregionální působností. Hlavním cílem projektu je aktivizace efektivní přeshraniční sítě aktérů na základě podrobné srovnávací analýzy S3 strategií v Jihočeském kraji a Horním Rakousku, která připraví soubor opatření pro rozvoj spolupráce v klíčových oblastech pro regiony.

Partneři

<i>Název</i>	<i>Typ</i>	<i>Země</i>
Jihočeský vědeckotechnický park, a.s.	Vedoucí partner	Česká republika, Jihočeský kraj
Obchod Horní Rakousko - OÖ Wirtschaftsagentur GmbH	Partner projektu	Rakousko, Horní Rakousko

---

1. Úvod a metodika

Na základě předchozích analýz a S3 priorit obou regionů byla provedena tematická analýza mezinárodních trendů, aktuálních priorit a programů EU, zejména s ohledem na re-silienci hospodářských systémů a opatření Twin Transition - Green a Digital Tran-sition, klíčové oblasti hospodářské politiky atd., aby bylo možné vypracovat návrhy potenciálních témat spolupráce a oblastí činnosti pro přeshraniční spolupráci mezi regionem Horní Rakousko a Jihočeským krajem.

Cílem této analýzy potenciálních témat přeshraniční spolupráce bylo identifikovat a definovat společná témata, která by mohla být od roku 2023 realizována v konkrétních projektech formou přeshraniční spolupráce, přičemž výsledkem byl orientační soubor potenciálních témat a oblastí spolupráce.

Analýza vycházela z S3-priorit Horního Rakouska a Jihočeského kraje, analytických prací a workshopů realizovaných v rámci aktivit projektu S3CN (např. start-up workshop září 2022) a také z komplexní analýzy rámcových podmínek, které vytvářejí prostředí pro inovační priority v příštích letech: Megatrendy a aktuální události ovlivňující inovační priority, priority EU (např. Twin Transition a Green Deal, Horizon Europe), cíle udržitelného rozvoje OSN, Interreg AT-CZ 2021-2027 a další relevantní iniciativy Interreg i národní inovační strategie.

Navrhovaná témata, která byla identifikována během analytické práce, byla představena na přeshraničním setkání zúčastněných stran v polovině listopadu 2022 a byla vzájemně přezkoumána, reflektována a interaktivně diskutována s účastníky.

---

2. Analýza relevantních témat pro přeshraniční spolupráci

2.1. *Determinanty potenciálních témat*

Pro identifikaci potenciálních témat pro budoucí přeshraniční spolupráci a projekty mezi Horním Rakouskem a Jihočeským krajem byla provedena komplexní analýza relevantních rámcových podmínek a vnějších, resp. nadřazených determinant pro strategické oblasti působení. Výsledky této analýzy jsou po krátké retrospektivě zaměření strategie S3 a společných priorit Horního Rakouska a Jihočeského kraje uvedeny na následujících stranách.

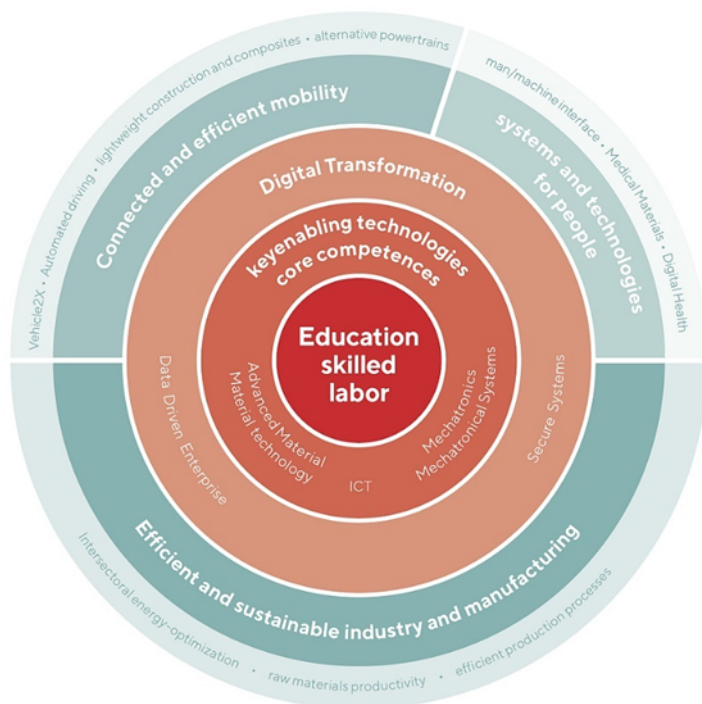
2.1.1. *Zaměření strategie S3 Horního Rakouska a Jihočeského kraje*

Potenciál přeshraniční spolupráce mezi Horním Rakouskem a Jihočeským krajem vychází ze stanovených priorit tematických oblastí obou strategií inteligentní specializace regionů, kterými jsou - strategický hospodářský a výzkumný program pro Horní Rakousko #upperVISION2030 a RIS3 strategie Jihočeského kraje - a jejich překryvů a průsečíků. Pro podrobnější srovnání prioritních oblastí strategií lze odkázat na příslušný dokument "Srovnávací analýza S3 abstraktů strategií Horního Rakouska a Jihočeského kraje".

I když se prioritní témata zcela nepřekrývají, analýza tematických okruhů strategií obou regionů ukazuje dobrou a slibnou shodu mezi prioritami Horního Rakouska a Jihočeského kraje. Existuje řada překryvů, resp. shod mezi tematickými oblastmi hornorakouské strategie inteligentní specializace a tematickými oblastmi Jihočeského kraje. To se týká například tématu mobility, které je v obou strategiích výrazně zakotveno. Horní Rakousko se zaměřuje konkrétně na téma propojených a efektivních technologií a témata, jako jsou pohony a materiály, zatímco strategie Jihočeského kraje definuje jako prioritní oblast automobilový průmysl (na základě silných stránek regionu), ale také dopravu a logistiku.

Další shody mezi prioritními oblastmi obou strategií se týkají zejména tématu digitální transformace: Digitalizace a Průmysl 4.0, stejně jako umělá inteligence, internet věcí a virtuální a rozšířená realita jsou uvedeny jako prioritní oblasti v jihočeské strategii, zatímco v Horním Rakousku je jako klíčová tematická oblast uvedena "Digitální transformace" a s ní související podbody Konzistence dat a softwarové nástroje, Digitalizace podnikových procesů, Nové (digitální) obchodní modely a Strojové učení / umělá inteligence. Dalším relevantním tématem, které je zahrnuto v obou strategiích, je oběhové hospodářství.

Obrázek 1: Zaměření strategie a priority Horního Rakouska -#upperVISION2030

Zdroj: #upperVISION2030

Obrázek 2: Prioritní témata RIS Jihočeského kraje

Zdroj: Abstrakt strategií S3 - Jihočeský kraj

2.1.2. Megatrendy, aktuální události a jejich dopad na inovační programy

Hlavní a dlouhodobé trendy, které mají zásadní dopad na naši společnost a vedou k podstatným změnám - často také shrnuté pod pojmem megatrendy - jsou hlavními určujícími faktory pro inovační politiku na mezinárodní, národní a regionální úrovni. Tyto trendy jsou dlouhodobými hnacími silami, které jsou pozorovatelné již nyní a s největší pravděpodobností budou mít významný vliv na budoucnost, a proto vyvolávají potřebu nových a inovativních řešení.

Centrum pro prognózy Evropské komise určilo 14 takových megatrendů: .¹

- Zrychlující se technologické změny a hyperkonektivita
- Zhoršující se nedostatek zdrojů
- Změna povahy práce
- Změna bezpečnostního paradigmatu a nové výzvy pro obranu a bezpečnost
- Změna klimatu a zhoršování životního prostředí
- Pokračující urbanizace
- Diverzifikace vzdělávání a učení
- Prohlubující se nerovnosti
- Přesun ekonomické síly směrem k rozvíjejícím se ekonomikám na východě a jihu.
- Rostoucí spotřeba
- Zvyšující se demografická nerovnováha
- Rostoucí vliv nových systémů řízení
- Rostoucí význam migrace
- Změny zdravotních problémů

Skutečnost, že tyto megatrendy určují inovační programy klíčových politických aktérů, dokládá mimo jiné EU, v jejímž současném rámcovém programu Horizont Evropa jsou "globální výzvy", jak říká Komise, jedním ze tří pilířů programu. Klastry programu Horizont Evropa, které se těmito globálními výzvami zabývají, zahrnují témata jako zdraví, digitalizace, klima, energetika a mobilita, potraviny, bioekonomika, přírodní zdroje a životní prostředí.

Neexistuje však jeden univerzální seznam megatrendů, ale existují vývojové trendy, u nichž panuje široká shoda, že budou mít zásadní dopad na naši společnost. Globální vývoj, jako je digitální transformace, změna klimatu, demografické změny, rostoucí nedostatek zdrojů a urbanizace, určují klíčové oblasti činnosti zejména pro hospodářskou a inovační politiku: Řešení pro dekarbonizaci hospodářství, technologie obnovitelných zdrojů energie, oběhové hospodářství a účinné využívání zdrojů, ekologičtější budovy a města, udržitelná mobilita a ekologická doprava nebo inovace ve zdravotnictví a lékařství.

Současné události a krize zároveň přinášejí nové nebo posilují již existující výzvy a mají dlouhodobý dopad na společnost, politiky a inovační systémy. V posledních několika letech jsme prostřednictvím krize COVID-19, na kterou bezprostředně navázala válka

---

¹ https://knowledge4policy.ec.europa.eu/foresight/tool/megatrends-hub_en

---

na Ukrajině, byli svědky globálních otřesů s vážnými dopady na podniky, ekonomiku jako celek i na veřejnost, které pronikají i do politiky a inovačních agend.

Například Covid-19 ještě více zaměřil inovační politiku na zdraví, což se projevilo mimo jiné ve vysoce dotovaných programech financování výzkumu (např. značné prostředky na program Horizont Evropa). K nejrychleji rostoucím oblastem patentování v období Covid-19 patřily také technologie související se zdravím (léčiva, biotechnologie, lékařské technologie) a digitální technologie (např. digitální komunikace, počítačové technologie). Ačkoli jejich počet rostl již před rokem 2020, naléhavé potřeby vyvolané pandemií podpořily inovace v těchto dvou oblastech.²

Sotva se Evropa vzpamatovala z krize COVID-19, přišel další šok v podobě ruské války na Ukrajině, který vedl k masivnímu narušení energetických trhů a prudkému nárůstu cen energií, zejména zemního plynu a ropy. V reakci na to Evropská komise představila plán REPowerEU na transformaci evropského energetického systému a krize vedla také k tomu, že se zelená transformace ekonomiky nyní stala součástí bezpečnostní agendy EU. Mezinárodní energetická agentura je přesvědčena, že "energetické trhy a politiky se v důsledku ruské invaze na Ukrajinu změnily, a to nejen na čas, ale i na desetiletí dopředu"³. K dosažení cíle nezávislosti na fosilních palivech jsou samozřejmě zapotřebí inovativní řešení pro transformaci energetického systému, ať už v oblasti obnovitelných zdrojů energie, účinnějších a ekologičtějších výrobních technologií nebo nových forem mobility. V každém případě je nanejvýš jisté, že válka na Ukrajině a následné otřesy na energetických trzích budou hlavním motorem inovačních aktivit v oblasti klimatu, energetiky a zeleného přechodu jako celku.

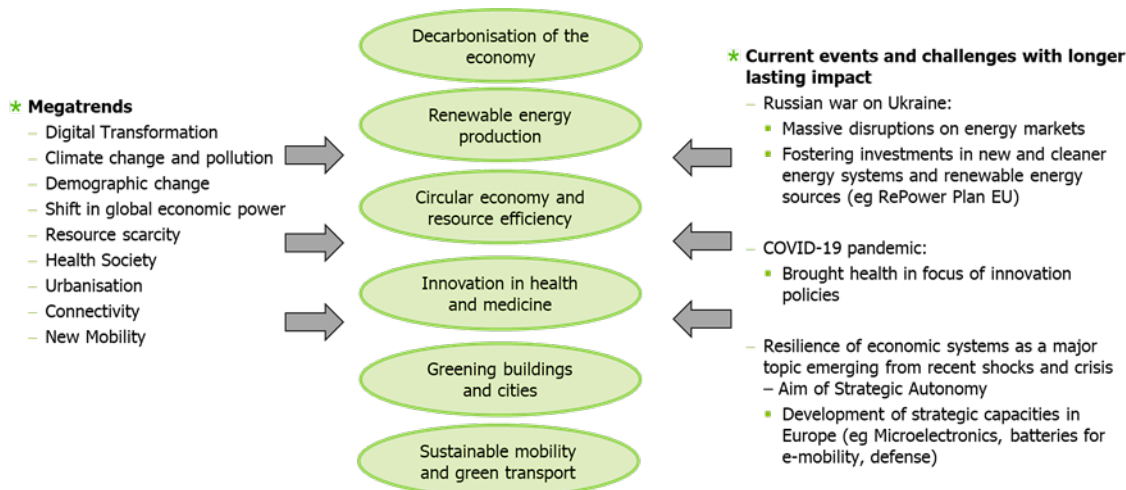
Kromě toho je odolnost ekonomických systémů důležitým tématem, které se objevilo v souvislosti s nedávnými otřesy a krizemi. To lze pozorovat například na snaze o větší strategickou autonomii EU a rozvoji strategických kapacit a nových hodnotových řetězců v Evropě, jako jsou takzvané významné projekty společného evropského zájmu (IPCEI). Zejména v souvislosti s dvojitým digitálním a ekologickým přechodem se očekává, že IPCEI posílí strategickou autonomii EU v šesti klíčových strategických závislostech: suroviny, baterie, aktivní farmaceutické složky, vodík, polovodiče a cloudové a okrajové technologie. (Evropská komise, 2022).

---

² <https://cepr.org/voxeu/columns/innovation-response-covid-crisis-new-ebook>

³ <https://www.iea.org/reports/world-energy-outlook-2022>

Obrázek 3: Megatrendy a současná krize, které formují inovační programy

Zdroj: P-IC, vlastní ilustrace

2.1.3. Priority, iniciativy a programy EU

Tematické a politické priority stanovené EU jsou hlavním referenčním bodem pro stanovení politického zaměření na regionální úrovni, resp. v rámci projektu S3CN, který se týká inovačního systému. Ty definují základní rámcové podmínky pro tvorbu národních a regionálních politik a zejména pro rozvoj inovačního systému a možnosti financování.

Evropská komise definovala šest priorit pro období 2019-2024, kterými jsou: 1) Evropská zelená dohoda, 2) Evropa vhodná pro digitální věk, 3) Ekonomika, která funguje pro lidi, 4) Silnější Evropa ve světě, 5) Podpora našeho evropského způsobu života a 6) Nový impuls pro evropskou demokracii.⁴

V souvislosti s inovačními systémy a zaměřením a cíli S3CN jsou zvláště zajímavé dva evropské dlouhodobé cíle, a to spravedlivý ekologický a digitální přechod evropského hospodářství. Jak zelený, tak digitální přechod jsou politickými prioritami Evropské komise a ústřední součástí růstového modelu Evropské komise, který je rovněž založen na hospodářské a sociální odolnosti. Klíčové priority EU, které společně přispějí k dosažení cíle spravedlivého růstu podporujícího začlenění a konkurenceschopné udržitelnosti Evropské unie, jsou: .⁵

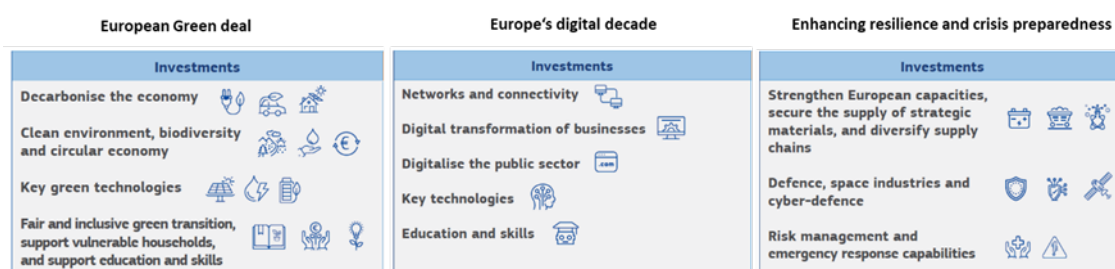
- Evropská zelená dohoda: dekarbonizace hospodářství, čisté životní prostředí, biologická rozmanitost a oběhové hospodářství, klíčové zelené technologie a spravedlivý a inkluzivní zelený přechod, podpora zranitelných domácností a podpora vzdělávání a dovedností.

⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024_en

⁵⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/fs_22_1485

- Digitální desetiletí Evropy: sítě a konektivita; digitální transformace podniků; digitalizace veřejného sektoru; klíčové technologie; vzdělávání a dovednosti.
- Odolnost a připravenost na krizi: Posílení evropských kapacit, zabezpečení dodávek strategických materiálů a diverzifikace dodavatelských řetězců; obrana, kosmický průmysl a kybernetická obrana; řízení rizik a schopnosti reakce na mimořádné události.

Obrázek 4: Evropský model růstu

Zdroj: Evropská komise

Zelená dohoda

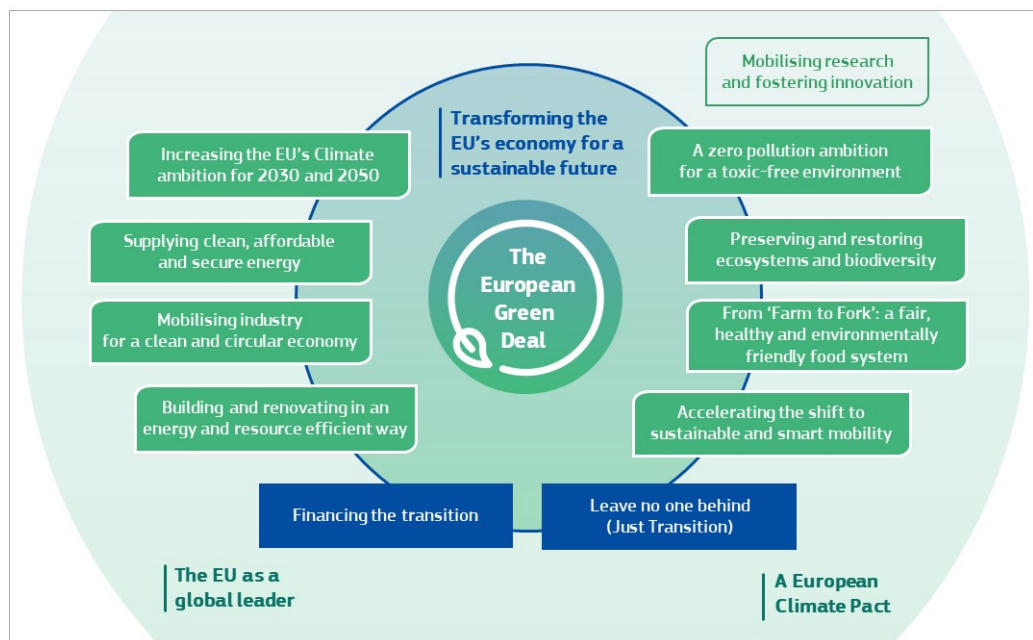
Evropská zelená dohoda je pravděpodobně nejambicióznějším projektem Evropské komise. Třetina investic ve výši 1,8 bilionu EUR z Plánu obnovy EU nové generace a sedmiletého rozpočtu EU bude financovat Evropskou zelenou dohodu. Evropská komise přijala soubor návrhů, aby politiky EU v oblasti klimatu, energetiky, dopravy a daní byly vhodné pro snížení čistých emisí skleníkových plynů do roku 2030 nejméně o 55 % ve srovnání s úrovní v roce 1990.⁶ Evropská zelená dohoda se zabývá těmito osmi tématy: .⁷

- Čerstvý vzduch, čistá voda, zdravá půda a biologická rozmanitost
- Renovované, energeticky účinné budovy
- Zdravé a cenově dostupné potraviny
- Více veřejné dopravy
- Čistší energie a špičkové čisté technologické inovace
- Delší životnost výrobků, které lze opravit, recyklovat a znovu použít.
- Budoucí pracovní místa a odborná příprava pro přechod na novou ekonomiku
- Globálně konkurenceschopné a odolné odvětví

⁶ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

⁷ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

Obrázek 5: Evropský Green Deal

Zdroj: Evropská komise

Horizon Europe

Cílem programu Horizont Evropa je posílit vědecko-technickou základnu EU a Evropský výzkumný prostor (EVP) a zvýšit inovační kapacitu Evropy. Jako klíčový program EU pro financování výzkumu a inovací je program Horizont Evropa hlavním referenčním bodem pro identifikaci evropských prioritních oblastí, zejména pokud jde o inovace a výzkum. Strategické a tematické oblasti činnosti lze provádět především z druhého pilíře programu Horizont Evropa - "**Globální výzvy a konkurenceschopnost evropského průmyslu**". Jedná se o tyto oblasti (Evropská komise, 2021):

- Zdraví
- Kultura, kreativita a inkluzivní společnost
- Občanská bezpečnost pro společnost
- Digitální technologie, průmysl a vesmír
- Klima, energie a mobilita
- Potraviny, bioekonomika, přírodní zdroje, zemědělství a životní prostředí

Kromě toho program Horizont Evropa definuje **pět oblastí misí jako** nové způsoby řešení hlavních společenských výzev: 1) adaptace na změnu klimatu, včetně společenské transformace, 2) rakovina, 3) zdravé oceány, moře, pobřeží a vnitrozemské vody, 4) klimaticky neutrální a inteligentní města a 5) zdraví půdy a potraviny.

Další důležitou součástí programu Horizont Evropa, pokud jde o určování strategických tematických oblastí činnosti, je nový přístup evropských partnerství v programu Horizont Evropa. Jedná se o novou generaci cíleně zaměřených a ambicióznějších partnerství na podporu dohodnutých politických cílů EU se silnou strategickou orientací. Současní kandidáti evropských partnerství v pilíři II programu Horizont Evropa, kteří se zabývají globálními výzvami a konkurenceschopností evropského průmyslu, poskytují údaje na podrobnější úrovni pro tematické akce, jak lze znázornit na obrázku níže.

Obrázek 6: Přehled kandidátských evropských partnerství

HORIZON EUROPE PILLAR II - Global challenges & European industrial competitiveness

CLUSTER 1: Health	CLUSTER 4: Digital, Industry & Space	CLUSTER 5: Climate, Energy & Mobility	CLUSTER 6: Food, Bioeconomy, Agriculture, ...
Innovative Health Initiative	Key Digital Technologies	Clean Hydrogen	Circular Bio-based Europe
Global Health Partnership	Smart Networks & Services	Clean Aviation	Rescuing Biodiversity to Safeguard Life on Earth
Transformation of health systems	High Performance Computing	Single European Sky ATM Research 3	Climate Neutral, Sustainable & Productive Blue Economy
Chemicals risk assessment	European Metrology (Art. 185)	Europe's Rail	Water4All
ERA for Health	AI-Data-Robotics	Connected and Automated Mobility (CCAM)	Animal Health & Welfare*
Rare diseases*	Photonics	Batteries	Accelerating Farming Systems Transitions*
One-Health Anti Microbial Resistance*	Made in Europe	Zero-emission waterborne transport	Agriculture of Data*
Personalised Medicine*	Clean steel – low-carbon steelmaking	Zero-emission road transport	Safe & Sustainable Food System*
Pandemic Preparedness* <i>Co-funded or co-programmed</i>	Processes4Planet	Built4People	
	Global competitive space systems**	Clean Energy Transition	
		Driving Urban Transitions	

■ Institutionalised Partnerships (Art 185/7)
■ Institutionalised Partnerships / EIT KICs
■ Co-Programmed
■ Co-Funded

* Calls with opening dates in 2023-24
 ** Calls with opening dates not before 2022

Zdroj: EU-KOM

Mezi relevantní partnerství, která odpovídají strategickým oblastem obou regionálních strategií inteligentní specializace Horního Rakouska a Jihočeského kraje, patří zejména:

- Iniciativa pro inovativní zdraví a personalizovaná medicína
- Klíčové digitální technologie a inteligentní sítě a služby
- AI-Data-Robotika
- Udržitelné procesy ve výrobě
- Připojená a automatizovaná mobilita

-
- Silniční doprava s nulovými emisemi
  - Udržitelná stavební řešení
  - Přechod na čistou energii
  - Oběhová a biologická řešení
  - Ochrana biologické rozmanitosti
  - Urychlení přechodu na zemědělské systémy a zemědělství založené na datech
  - Bezpečné a udržitelné potravinové systémy

Dalším zdrojem pro identifikaci témat pro opatření v návaznosti na priority EU v oblasti inovací jsou Evropská znalostní a inovační společnosti Evropského inovačního a technologického institutu (EIT). EIT je nedílnou součástí programu Horizont Evropa a hlavní iniciativy EU, která podporuje inovace v celé Evropě tím, že sdružuje organizace z oblasti podnikání, vzdělávání a výzkumu a hledá inovativní řešení naléhavých globálních problémů. Existuje deset komunit EIT v jednotlivých a odlišných prioritních oblastech, kterými jsou: .⁸

- Inovace v oblasti udržitelné energie (EIT InnoEnergy)
- Inovace v oblasti klimatu (EIT Climate-KIC)
- Digitální inovace a transformace (EIT Digital)
- Udržitelné a zdravé potraviny (EIT Food)
- Zdraví (EIT Health)
- Suroviny a oběhové hospodářství (EIT Raw Materials)
- Inovace ve výrobě (EIT Manufacturing)
- Městská mobilita (EIT Urban Mobility)
- Kulturní a kreativní odvětví (EIT Kultura a kreativita)
- Mezioborová a multikulturní spolupráce (absolventi EIT)

2.1.4. Cíle udržitelného rozvoje OSN

17 cílů udržitelného rozvoje (SDGs) stanovených Organizací spojených národů v roce 2015 představuje globální agendu a rámec pro hlavní politické iniciativy pro nadcházející desetiletí. Evropská unie se důrazně hlásí ke globální Agendě 2030 a jejím cílům udržitelného rozvoje, které se uplatňují ve všech vnějších i vnitřních politikách (např. v programu Horizont Evropa).

Dodržování agendy a cílů udržitelného rozvoje poskytuje regionům a regionálním inovačním systémům důležitý rámec pro užší sociální a hospodářskou spolupráci v zájmu dalšího rozvoje a regionů. Také příspěvky k SDGs jsou v inovačních systémech stále důležitější (např. kritéria financování). Tak např. hornorakouská strategie inteligentní specializace #upperVISION2030 sleduje SDGs, a tedy nejen hospodářské, ale i sociálně-politické trendy s ohledem na cíle udržitelnosti.

---

⁸ <https://eit.europa.eu/our-communities>

V případě inovačních systémů regionů Horní Rakousko a Jihočeský kraj, jakož i s ohledem na cíl této analýzy pro identifikaci tematických oblastí pro inovační akce, byly jako nejrelevantnější pro budoucí tematické oblasti projektů spolupráce mezi oběma regiony shledány následující cíle udržitelného rozvoje:⁹

- SDG3 3: Dobré zdraví a pohoda
- SDG 6: Čistá voda a hygiena
- SDG 7: Dostupná a čistá energie
- SDG 8: Důstojná práce a hospodářský růst: Vytvářet pracovní příležitosti pro mladé lidi
- SDG 9: Průmysl, inovace a infrastruktura
- SDG 11: Udržitelná města a komunity
- SDG 12: Odpovědná spotřeba a výroba
- SDG 13: Opatření v oblasti klimatu
- SDG 15: Život na zemi: Udržitelné obhospodařování lesů, boj proti rozšiřování pouští, zastavení a zvrácení degradace půdy, zastavení úbytku biologické rozmanitosti.

Obrázek 7: Cíle udržitelného rozvoje

Zdroj: Organizace spojených národů, vlastní ilustrace

⁹ Dílčí cíle jako Kvalitní vzdělávání nebo Rovnost žen a mužů jsou jistě důležité i s ohledem na cíle spolupráce mezi Horním Rakouskem a Jihočeským krajem, ale jsou považovány spíše za horizontální témata než za skutečné tematické prioritní oblasti a měly by být sledovány v rámci jednotlivých tematických oblastí.

2.1.5. Interreg

Interreg je jedním z klíčových nástrojů Evropské unie (EU), který podporuje přeshraniční spolupráci prostřednictvím financování projektů. Jeho cílem je společně řešit společné výzvy a nacházet společná řešení. Jelikož je S3CN součástí programu Interreg mezi Rakouskem a Českou republikou, jsou samozřejmě tematické priority samotného programu Interreg, nově přijatého Interreg Rakousko - Česká republika 2021-2027, důležitým zdrojem pro definování tematických oblastí budoucích projektů spolupráce s inovačním kontextem mezi Horním Rakouskem a Jihočeským krajem.

Program Interreg na období 2021-2027 je navržen tak, aby pomohl dosáhnout sedmi klíčových přeshraničních cílů EU:

- Konkurenceschopnější a chytřejší Evropa
- Ekologičtější, nízkouhlíková ekonomika s nulovými emisemi uhlíku a odolná Evropa.
- Propojenější Evropa
- Sociálněji a inkluzivněji Evropa
- Evropa blíže občanům
- Lepší řízení spolupráce
- Bezpečnější Evropa

2.1.5.1. Rakousko - Česko 2021-2027

Program INTERREG Rakousko - Česko 2021-2027 byl schválen rozhodnutím Evropské komise dne 16. června 2022. Nový program navazuje na program Interreg V-A Rakousko - Česká republika 2014-2020. Na spolufinancování projektů v novém období je z Evropského fondu pro regionální rozvoj k dispozici celkem 86 821 148 EUR, a to ve čtyřech prioritních oblastech: 1) Výzkum a inovace, 2) Klima a životní prostředí, 3) Vzdělávání, kultura a cestovní ruch, 4) Přeshraniční správa a jejich jednotlivých podoblastech.¹⁰

Potenciál společných aktivit inovačních aktérů v Horním Rakousku a Jihočeském kraji úzce souvisí s česko-rakouským přeshraničním programem, který nabízí pro období 2021 - 2027 finanční podporu na témata související s S3 a prioritní osou 1 na výzkum a inovace v následujícím rozsahu:

Přeshraniční výzkum a výměna know-how:

1. Spolupráce v oblasti výzkumu a inovací v oblastech společného zájmu
2. Výzkum a inovace na základě poptávky místních podniků se zaměřením na relevantní odvětví v příhraniční oblasti.

Společné pilotní akce a společná řešení v oblasti sdílených výzkumných zařízení a výzkumných aplikací

¹⁰ <https://www.at-cz.eu/at/forderperiode-2021-2027>

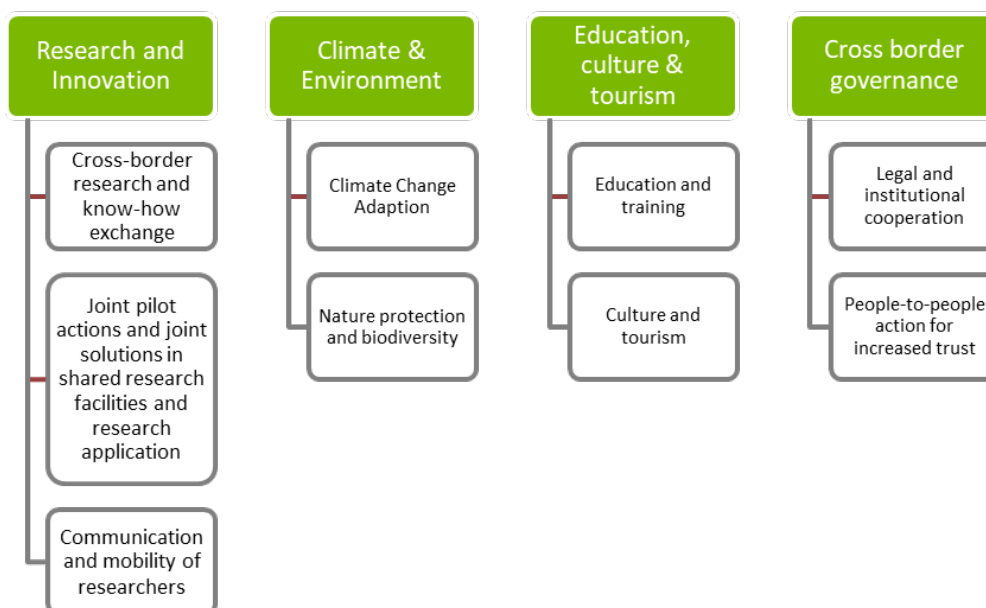

1. Investice do nově využívaných / sdílených zařízení
2. Lepší propojení mezi výzkumnými institucemi a malými a středními podniky
3. Rozšíření nabídky společných služeb

Komunikace a mobilita výzkumných pracovníků

1. Podpora přeshraniční mobility výzkumných pracovníků
2. Vědecká komunikace (informace, vzdělávání)

Obrázek 8: Prioritní oblasti programu Interreg AT - CZ 2021-2027

Zdroj: <https://www.at-cz.eu/at/forderperiode-2021-2027> , vlastní ilustrace P-IC.

Pro tuto analýzu mají zvláštní význam oblasti zájmu, které jsou uvedeny v programovém dokumentu pro "Přeshraniční výzkum a výměnu know-how" a které zahrnují následujících devět tematických okruhů:

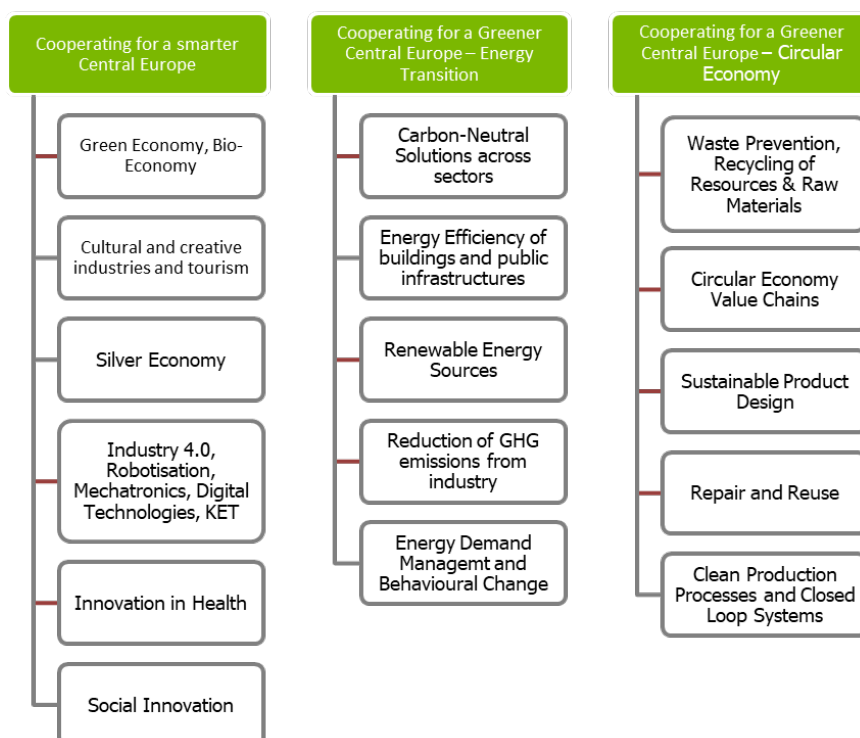
- Oběhové hospodářství
- Bioekonomika, biotechnologie
- ICT a digitální transformace
- Odvětví životního prostředí
- Vědy o živé přírodě
- Kreativní odvětví
- Léky
- Stavební a konstrukční materiály
- Zavedení ekologických inovací

2.1.5.2. Interreg Central Europe

Vzhledem k tomu, že oba regiony, Horní Rakousko i Jihočeský kraj, jsou rovněž součástí programu Interreg Central Europe, a z důvodu konektivity a možných vazeb na další projekty Interreg, byly analyzovány i prioritní oblasti programu Interreg Central Europe 2021-27. Ty vykazují zejména důraz na různá inovační témata, jako je průmysl 4.0, zdraví nebo řešení pro stříbrnou společnost, která se týká demografických změn, ale také velký důraz na udržitelnost a ekologizaci ekonomiky. Důležitými tématy v této oblasti jsou např. uhlíkově neutrální technologie, energetická účinnost budov, obnovitelné zdroje energie, bioekonomika, oběhové hospodářství a čisté výrobní systémy.¹¹ Program rovněž definuje následující relevantní horizontální akční témata:

- Přenos technologií a inovací do malých a středních podniků
- Inovativní režimy financování inovací
- Mezuregionální partnerství v rámci hodnotových řetězců
- Dovednosti pro odvětví relevantní pro inteligentní specializaci
- Kompetence pro řízení inovací v malých a středních podnicích a podnikání
- Budování kapacit a institucionální vzdělávání pro inteligentní specializaci

Obrázek 9: Relevantní priority a témata programu Interreg Central Europe 2021-27

Zdroj: <https://www.interreg-central.eu/>, vlastní ilustrace P-IC.

¹¹ <https://www.interreg-central.eu/Content.Node/discover/programme21-27.html>

2.1.6. Národní strategie

Dalším referenčním bodem pro určení tematických oblastí budoucí spolupráce jsou národní inovační strategie. Rakouská inovační strategie však nedefinuje konkrétní tematické oblasti činnosti (nebo takřka vertikální témata). Na druhé straně hranice tak však činí národní RIS3 strategie České republiky: Národní RIS3 strategie zastřešuje RIS3 strategie všech krajů České republiky a definuje následující vertikální prioritní oblasti jako domény výzkumné a inovační specializace (jak je uvedeno v dokumentu S3CN Abstrakt S3 strategií - Jihočeský kraj):

- Pokročilé materiály, technologie a systémy,
- Digitalizace a automatizace výrobních technologií
- Udržitelná doprava
- Technologicky vyspělá a bezpečná doprava
- Elektronika a digitální technologie
- Kulturní a kreativní odvětví jako nástroj urychlení socioekonomického rozvoje České republiky
- Pokročilá medicína a léky
- Zelené technologie, biohospodářství a udržitelné potravinové zdroje
- Chytré rezidence

2.1.7. Výsledky předchozích činností v rámci S3CN

Výsledky srovnávací analýzy abstraktů S3 strategií Horního Rakouska a Jihočeského kraje

V dokumentu týkajícím se "Srovnávací analýzy S3 abstraktů strategií Horního Rakouska a Jihočeského kraje" vidí autoři jasný "předpoklad pro společný růst v oblastech, jako je strojírenství, automobilový průmysl a elektrotechnika". Dále uvádí "předpoklad společného růstu v oblasti digitalizace, chytrých řešení pro region, Průmyslu 4.0 (včetně kreativního průmyslu)". (S3 Couple Net, 2022).

V důsledku toho autoři také navrhují přispět prostřednictvím činností spojených s S3 k řešení společenských výzev a globálních megatrendů a společenských výzev, jakož i cílů udržitelného rozvoje (SDGs). V této souvislosti jsou uvedeny pouze orientační oblasti činnosti, kterými jsou digitalizace, automatizace nebo umělá inteligence, ale také chudoba a nerovnosti, energetické zdroje a změna klimatu. Autoři rovněž navrhují podpořit trilaterální spolupráci na území Jihočeského kraje, Horního Rakouska a Bavorska. Potenciálními styčnými body a prioritami bavorské strategie S3 jsou ICT, efektivní výrobní technologie, mechatronika, automatizace a robotika, biotechnologie a systémová biologie, nové a inteligentní materiály, nanotechnologie a mikrotechnologie.

Výsledky prvního semináře zúčastněných stran 22.06.22

Ze SWOT analýzy provedené během přeshraničního workshopu v červnu 2022 vyplynuly následující výsledky a důsledky pro potenciální témata spolupráce z pohledu Horního Rakouska: Horní Rakousko má silné výzkumné a vývojové aktivity v oblasti

"digitální transformace". Naproti tomu některé malé a střední podniky se s digitální transformací stále potýkají. V oblasti "Systémy a technologie pro lidi" ztěžuje prosazení tématu v regionu nedostatek podniků, které se tímto tématem zabývají. Na druhou stranu však lékařská fakulta v kampusu JKU nabízí firmám nebo dokonce start-upům šanci, aby se rozhodly pro umístění v Horním Rakousku. Co se týče akční oblasti "propojená a efektivní mobilita", má Horní Rakousko silnou pozici, neboť firmy v Horním Rakousku jsou schopny vyvíjet a implementovat technologie např. pro udržitelná řešení.

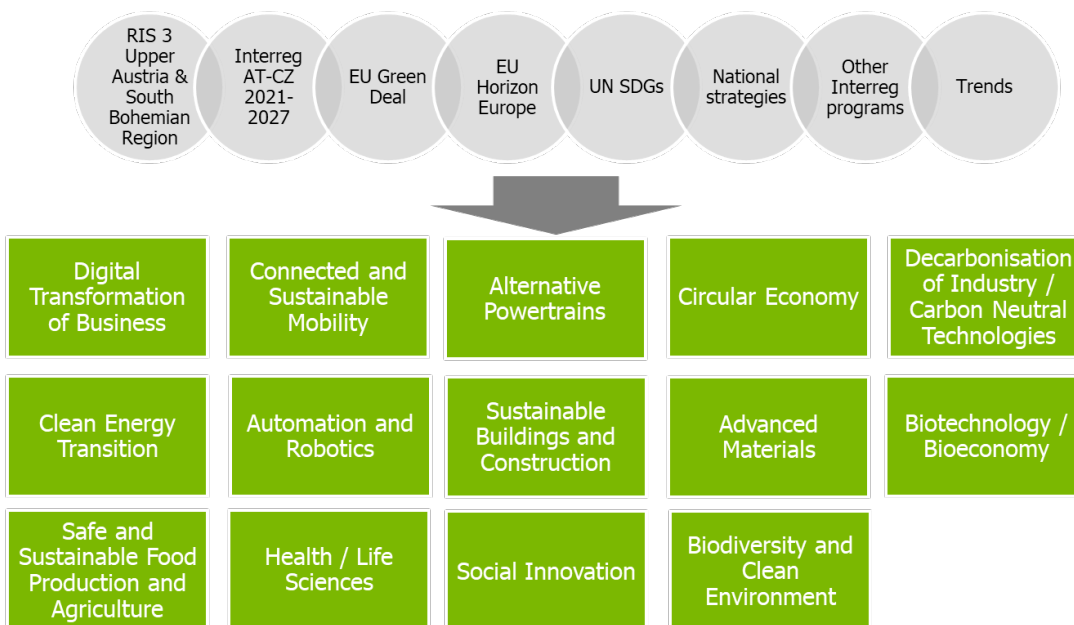
Z výsledků SWOT analýzy pro Jihočeský kraj vyplynulo, že Jihočeský kraj má diverzifikovaný zpracovatelský průmysl a silný zemědělsko-potravinářský komplex v oblasti zemědělství, potravinářského průmyslu, lesnictví, rybářství, pivovarnictví. Dále byla vyzdvížena přítomnost fakult Jihočeské univerzity a výzkumných institucí se špičkovým výzkumem v oblasti věd o živé přírodě a biologie (Biologické centrum AV ČR), na jejichž druhé straně stojí podnikatelský sektor, který je orientován spíše technicky (automobilový průmysl, mechatronika, stavebnictví apod.), což vede k nízké úrovni spolupráce mezi výzkumným a podnikatelským sektorem.

2.2. Závěr: Potenciální témata spolupráce

Analýza strategických priorit strategií inteligentní specializace obou regionů Horního Rakouska a Jihočeského kraje, jakož i analýza základních a určujících rámcových podmínek, umožňuje identifikovat konkrétní tematické oblasti pro potenciální spolupráci mezi regiony Horního Rakouska a Jihočeského kraje v nadcházejících letech. Tyto tematické oblasti pro budoucí projekty určují na jedné straně specifické priority regionálních strategií S3 a překryvy resp. "shody" mezi společnými tematickými prioritami na obou stranách hranice a na druhé straně analýza "shora dolů" témat, která jsou nejzajímavější, resp. relevantní pro inovační systémy a politiky, jak lze vyvodit z priorit Evropské komise, významných programů a iniciativ EU, jako je Horizon Europe nebo Green Deal. Stejně tak globální megatrendy a aktuální krize jako COVID-19 nebo ruská válka na Ukrajině, Cíle udržitelného rozvoje OSN nebo přirozeně priority nového programu Interreg Rakouska a Česka na období 2021-2027.

Na základě společného posouzení těchto různých zdrojů bylo identifikováno 14 tematických oblastí pro potenciální projekty spolupráce mezi Horním Rakouskem a jižními Čechami. Důležitým blokem je zelený přechod, ke kterému lze přiřadit několik jednotlivých témat: Dekarbonizace průmyslu, oběhové hospodářství, přechod na čistou energii, udržitelná mobilita a alternativní pohony nebo biotechnologie, resp. biohospodářství, jakož i biodiverzita a řešení pro čisté životní prostředí. Za důležitá témata pro oba regiony lze považovat také udržitelné budovy a výstavbu a bezpečné a udržitelné potravinové systémy.

Obrázek 10: 14 témat pro budoucí spolupráci mezi Horním Rakouskem a Jihočeským krajem

Zdroj: P-IC, vlastní ilustrace

Na druhé straně je digitální přechod dalším důležitým blokem samostatných tematických oblastí, jako je digitální transformace podnikání, propojené systémy mobility, automatizace a robotizace ve výrobě nebo pokročilé materiály. Důležitá jsou také sociální témata, která vykazují potenciál pro budoucí spolupráci, jako jsou projekty v oblastech zdravotnických řešení a věd o živé přírodě nebo sociálních inovací.

Diskuse o hlavních tématech na třetím přeshraničním semináři zúčastněných stran 22.11.2022

Čtrnáct potenciálních témat přeshraniční spolupráce, která byla identifikována během analytické práce, jak je uvedeno v předchozím dokumentu, bylo představeno na přeshraničním setkání zúčastněných stran v polovině listopadu 2022 a interaktivně diskutováno s účastníky.

Poté, co byly účastníkům představeny výsledky analýzy a identifikovaných 14 hlavních témat, se o nich společně přemýšlelo na workshopu, kde byli účastníci požádáni o stanovení prioritních témat. Tato prioritizace měla být provedena formou hodnocení účastníků, aby se pochopilo, která ze 14 ohniskových témat byla vnímána jako obzvláště slibný potenciál pro společné aktivity a spolupráci mezi Horním Rakouskem a Jihočeským krajem. Každý účastník mohl vybrat tři témata, která by podle něj byla pro společné aktivity nejvhodnější.

V důsledku tohoto stanovení priorit získalo nejvíce hlasů od účastníků téma "Digitální transformace podnikání" (osm hlasů), následované tématem "Bezpečná a udržitelná produkce potravin a zemědělství" (pět hlasů) a "Oběhové hospodářství" a "Dekarbonizace průmyslu / uhlíkově neutrální technologie", každé se čtyřmi hlasy. "Biotechnologie a

---

bioekonomika" získala tři hlasy, "Udržitelné budovy a stavebnictví", "Automatizace a robotika", "Pokročilé materiály" a "Propojená a udržitelná mobilita" získaly po dvou hlasech. Témata "Sociální inovace", "Biodiverzita a čisté životní prostředí" získala po jednom hlasu, pro další tři témata účastníci semináře nehlasovali.

Pořadí potenciálních témat spolupráce podle účastníků workshopu je tedy následující:

- 8 bodů - Digitální transformace podnikání
- 5 bodů - Bezpečná a udržitelná produkce potravin a zemědělství
- 4 body - oběhové hospodářství
- 4 body - Dekarbonizace průmyslu / uhlíkově neutrální technologie
- 3 body - Biotechnologie / bioekonomika
- 2 body - Udržitelné budovy a výstavba
- 2 body - Automatizace a robotika
- 2 body - Pokročilé materiály
- 2 body - Propojená a udržitelná mobilita
- 1 bod - sociální inovace
- 1 bod - Biodiverzita a čisté životní prostředí

Další doporučení potenciálních témat pro přeshraniční spolupráci podala regionální programová manažerka programu Interreg Rakousko-Česko Vanda Pánková, která vidí největší potenciál ve čtyřech tématech "Oběhové hospodářství", "Biotechnologie/Bioekonomie", "Pokročilé materiály" a "Biodiverzita a čisté životní prostředí".

---

3. Potenciální činnosti pro budoucí spolupráci

3.1. Výsledky předchozích činností v rámci S3CN

Výsledky srovnávací analýzy abstraktů S3 strategií Horního Rakouska a Jihočeského kraje

Ve srovnávací analýze S3 abstraktů strategií Horního Rakouska a Jihočeského kraje autoři předkládají návrhy aktivit na zintenzivnění a podporu spolupráce mezi aktéry inovačního systému v obou regionech. (S3 Couple Net, 2022). Ty zahrnují:

- Pokračování setkání, výměna informací, správa online katalogů výzkumných organizací, sdílení osvědčených postupů a další formy spolupráce. Společné semináře, konference, pracovní skupiny a další formy vytváření sítí v regionu.
- Podpora podnikání, inovací a zdravé hospodářské soutěže v přeshraničním rozměru: Autoři vidí příležitost pro spolupráci v oblasti podpory zakládání a dalšího rozvoje začínajících nebo spin-off společností. Mohlo by se jednat například o přímou finanční podporu ze strany dotčených regionů (nebo prostřednictvím rizikového kapitálu) nebo o organizaci přeshraničních soutěží zaměřených na inovativní podnikatelské nápady a podobné akce, jako jsou přeshraniční hackathony, start-up kempy, organizované prezentace inovativních podnikatelských nápadů a jejich přeshraniční sdílení.
- Společné přeshraniční projekty nebo společná účast v mezinárodních konsorciích (např. založených v rámci programu Horizont Evropa), které se zabývají společenskými výzvami a globálními megatrendy.
- dále rozvíjet stávající nebo vznikající sítě a projekty spolupráce: Síť spolupráce zahájené v posledním programovém období by měly být dále rozvíjeny. V prostředí těchto sítí by mohla být prostřednictvím společné komunikace podporována geneze nových podnikatelských nápadů, projektových záměrů nebo výzkumných nápadů.

Výsledky prvního semináře zúčastněných stran (22. června 2022)

Potenciálními tématy a oblastmi spolupráce, které byly identifikovány na prvním přeshraničním workshopu zainteresovaných stran v červnu 2022, byla témata kvalifikace a kvalifikovaných pracovníků (v obou regionech chybí kvalifikovaní pracovníci), atraktivní podmínky pro začínající podnikatele včetně nástrojů financování a organizace soutěže pro začínající podnikatele a organizace společných akcí v Horním Rakousku a jižních Čechách. Dále byla jako potenciální aktivity vnímána spolupráce týkající se transferu technologií a společných aktivit s cílem podpořit obce, aby se staly udržitelnějšími z hlediska e-mobility, alternativních zdrojů energie a vývoje technologií pro udržitelné obce.

Výsledky druhého semináře pro zúčastněné strany (20. září 2022)

Na druhém přeshraničním workshopu zúčastněných stran, který se zabýval možnými aktivitami spolupráce na podporu začínajících podniků, bylo identifikováno pět možných aktivit pro společné akce:

-
- Vytvoření dlouhodobé strategie podporované politiky
  - Organizace mezioborových workshopů pro generování potenciálních projektových nápadů mezi jižními Čechami a Horním Rakouskem.
  - Vytvořit přeshraniční síť mentorů pro začínající podniky a usnadnit přeshraniční sdílení osvědčených postupů.
  - Vytvoření přeshraniční sítě začínajících investorů

3.1.1. Potenciální aktivity k řešení hlavních témat

Na základě návrhů společných aktivit a potenciálních projektů spolupráce, které byly dříve zpracovány v rámci S3CN, a analýzy strategických dokumentů a programů, jako je Interreg AT-CZ 2021-2027 a další evropské programy, lze navrhnout následující aktivity zaměřené na hlavní témata identifikovaná v kapitole 2. Tento seznam je prvním nástrojem a lze jej považovat za jakýsi soubor nástrojů pro přeshraniční společné aktivity v každé ze 14 identifikovaných oblastí činnosti.

- Podpora meziregionálního přístupu k zařízením VaVal (zejména pro malé a střední podniky) a jejich přeshraničního propojení - také zvyšování povědomí o kapacitách a aktérech prostřednictvím brožur, misí, zprostředkování kontaktů s aktéry VaVal.
- Podpora pilotních akcí, inovačních projektů a partnerství v rámci tematických hodnotových řetězců (např. oběhového hospodářství) prostřednictvím mezioborových seminářů s cílem podnit nápadů na projekty.
- Usnadnění meziregionálního přenosu technologií a inovací směrem k malým a středním podnikům (přeshraniční workshopy, konference, semináře).
- Přeshraniční spolupráce pro usnadnění podnikání - společná opatření na podporu začínajících podniků (přeshraniční soutěže, přeshraniční hackathony, tábory pro začínající podniky, prezentace inovativních podnikatelských nápadů).
- Přeshraniční sdílení osvědčených postupů
- Podpora přeshraniční mobility a vědecké výměny výzkumných pracovníků (mise, semináře, konference).
- Rozvíjet a posilovat sítě přeshraniční spolupráce ve vymezených tematických oblastech.
- Vytváření přeshraničních sítí investorů a/nebo mentorů pro začínající podniky.
- Služby pro podniky (např. témata zaměřená na informace a konzultace)
- Podporovat přeshraniční inovace a výzkumné a vývojové činnosti a projekty
- Posílení kompetencí pro řízení inovací v malých a středních podnicích a začínajících podnicích
- Společné budování kapacit a institucionální učení účastníků inovačního systému
- Přizpůsobení režimů financování inovací a začínajících podniků

Bibliografie

- EU-KOM. (2010). *EUROPA 2020 - Eine Strategie für intelligentes, nachhaltiges und integratives Wachstum*. Brüssel.
- Evropská komise. (2021). *Horizon Europe. Program EU pro výzkum a inovace na období 2021-27*.
- Evropská komise. (2022). *Důležité projekty společného evropského zájmu: Aktuální stav*.
- S3 Pár Net. (2022). *Srovnávací analýza S3 abstraktů strategií Horního Rakouska a Jihočeského kraje*.